

αὐτὸν ποῖον μέρος τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶχα τότε φέρεσθαι εἰς τοὺς ἀνθρώπους μου τὴν φροντίδα τῆς αἰτίας καταλύματος, ὅσον δυνατόν καλλιτέροι, ἀποδύναμεν νὰ ἀποπλανηθῶμεν ἐν ἀνωμάλῳ τόπῳ, ἵνα ἀναβῶμεν ἐν τέταρτον λεύγῃς μεταξὺ τῶν κρηνηνίων τῶν στυλίδων, ἃς διατρέχουν χεῖμαρροι ἀπὸ τῶν ἀνωμάτων, διὰ τὰς ἀδιακρίνωμεν τι ἐν τῷ μέσῳ τῶν ἀνωμάτων ἀπὸ τῶν ἀποκλινομένων. Ἐθαύμαζον τὰ ἀετώματα ταῦτα, ὧν τὰ ἀετῶματα ἐστειμμένα διὰ δενδρυλλίων, τὰ δὲ γυμνά, ἐπὶ τῇ ἐκείνῃ εὐρέθειαν ἄντικρυ τοῦ μεγάλου μοναστηρίου. Ἐπὶ τὴν θέαν τοῦ σεβαστοῦ σημείου τοῦ σταυροῦ τοῦ μοναστηρίου, εἰς τὴν ὁδὴν ἀνέκραζεν· Ὁ ΤΟΙΣ ΝΙΚΑΙ. Ἡ ἐπιφώνησις αὐτῆς τοῦ Θεοτάτου, μὲ ἔκαμε νὰ τρέμω ἀπὸ χαρὰν ὅποιαν δοκῇ ὁ ἀποκατωμένος ἐπιβάτης ἐκ τῶν σάλων τῆς ἐκείνης, ὅποιαν φωνάζουν γῆ! Ἐθίγομεν ἤδη τὴν ἀμεμένη ταύτην γῆν ἐν τοῖς κόλποις τῆς εἰδωλολαλίας ἐνθα ὁ Χριστιανὸς τοῦ Πίνδου ὑποὶ τὴν φωνὴν τῆς μέσῃ τῶν ἀνέμων διὰ νὰ ψάλλῃ τὴν αἰωνιότητα τοῦ Θεοῦ. Τὸ θάρρος μας ἐκπλασιάζετο ὥστε ἀποδύναμεν ἐπὶ τῶν κλιμακῶν ἐξέρμενων περιπατοῦν, ὧν τὸ ὕψος εἶναι 80 ἕως 300 ποδῶν, ἐρῶντες εἰς τοὺς πρόποδας τῶν Μειτέρων, ἅπερ ἄρχουν ἀπὸ τῶν ἀνωμάτων τῶν κρηνηνίων, τῶν μὲν ἀκατοικητῶν δὲ κεκαλυμμένων ἀπὸ μοναστηρία, ἀπάντων τῶν ἐξισοπαρητήτων διὰ τὴν φυσικὴν συμμετρίαν τῶν ἀνωμάτων τῶν. Ἀλλὰ τὰ βλεμματὰ μου προσηλωθῆναι ἐπὶ τοῦ μοναστηρίου Ἰωσαφάτ. Ἡ κλίμακας αὐτῆς ἡ ἐώρα ἐρρίβη διὰ νὰ μᾶς ἀναβῇ εἰς τὴν ἀνὰ τὸν τοῦ μοναχοῦ διὰ τὴν φιλοξενίαν ἣν μοι ἐπέπεσον, ἀλλὰ φόβῳ μὴ ταρῶν τὴν ἡσυχίαν τῶν, ἐπὶ τῷ πατρὶσι τῶν Ἰωαννίνων, ὅστις ὑπόκειται καὶ ἐπὶ τῶν διαβήματων μου, δὲν ἀπεφάτισα νὰ εὐχαριστήσω τὴν περιέργειαν μου, διὰ τοῦ κινδύνου τῶν ἐν τῷ τούτῳ μοναχῶν.

Ἀλλ' ἴδον τί μὲ ἔγραψεν ὁ δόκτωρ Ὀλλάνδιος περὶ τῶν ἀνωμάτων τούτων.

Ἐρρίβημεν εἰς τοὺς πρόποδας τοῦ βράχου Βαρλαάμ, διαβάντες στενὴν ἀτραπὸν μεταξὺ δύο στηριγμάτων, ἔχουσαν ἐπέκεινα τῶν διακοσίων ποδῶν ὕψος, τὴν κορυφὴν μιᾶς τῶν περαμίδων τούτων ἐπαρτήσαντες ἀνωθεν τῆς κεφαλῆς μας τὸ μοναστήριον τοῦ Βαρλαάμ, ὅπου καὶ ἠνέλαμεν νὰ ἀναβῶμεν. Εἴμεθα ἐπὶ τῆς καθέτου βράχου τινος ἐπὶ τοῦ ὁποίου ἐστὶν ἐπὶ τῇ κορυφῇ τοῦ προτεγίσματος μᾶς ἔχρησιμευον ὅπως ἀπὸ τῆς κορυφῆς τὸ σχοινίον ἀπὸ τὴν ἐπιφάνειαν τοῦ, καὶ ἀνεῖν προστριβῆς, ἡ ἐώρα εἰς τὴν κορυφὴν. Ἰδομεν ἀπὸ τοῦ ἀνωτέρου διὰ μέσου τροχαλίας τὴν ἀναέρειον ταύτην τὴν ὅποιαν ὁ Τάϊαρός μας ἀνοίξας ἐκόσμησε μετὰ τῆς φαίνοντι ἐφ' οὗ συνοδοιπόρος μου καὶ ἐγὼ ἐβίβαμεν. Ἀνυψωθῆναι ἡ ἐώρα συνεπιλύθη ἐπὶ τοῦ ἀνωτέρου, ὥστε θλιβόμενοι ὁ εἰς ἐπὶ τοῦ ἄλλου, ἀνέβημεν ὡς μὲν, ὅχι δὲ καὶ ἀνεῖ αἰσθήματος στενωχωρίας, ἀπὸ τῶν διακοσίων ποδῶν ὕψος, εἰς τρία τῆς ὥρας λεπτά ἀνέβημεν εἰς τὴν κορυφὴν τοῦ προτεγίσματος μᾶς ὅπως εἴμεθα εἰς τὴν θάλαμον, ἐν ᾧ οἱ μοναχοὶ ἀνέβησαν τὴν ἐώραν διὰ νὰ ἐξέλθωμεν αὐτῆς. Ἐκ τῆς κορυφῆς τῶν μοναχῶν ἐκρίνον ὅτι ἐκείνοι ἐπα-

ρατήρουν τὸ ἀεὶ ὡς τοῦτο ταξίδειον ὡς ἀκίνδυνον μηχανήματα. Ὁ ὑπηρέτης μας ὅστις εἶχεν ἀναβῇ τὸ ὕψος τοῦτο μεταξὺ τῶν βαγιάδων τοῦ κρηνηνοῦ ἐνθα ὁ πῆρχον σχοίνον κλίμακας, ἐκβῆκε ἀπὸ τοῦ ὑπόγειον ἐν τῷ μέσῳ τοῦ μοναστηρίου ἐν ᾧ εὐρίσκόμεθα. »

Ὁ Ὁμηρος φαίνεται ὅτι ἠγνόει τὰ Μειτέρω, διμύλων περὶ τῆς ἀνωμάλου Ἰθώμης « Ὁλ' εἶχον Τρίκκην, καὶ Ἰθώμην κλιμακόμεσσαν. » πλησιοχώρου τῆς Τρίκκης, τὴν ὁποῖαν ὁ Στραβὼν τοποθετεῖ ἐπὶ τῶν ὁρίων τοῦ Κουραλίου, ἀνωθεν τῆς συμβολῆς τοῦ ποταμοῦ τούτου μετὰ τοῦ Πηνειοῦ καὶ πλησιοῦ τῆς Μητροπόλεως (1). Ὁ γεωγράφος οὗτος, ὁ λέγων, ὅμορον τῆς Ἰθώμης τὴν Τρίκκην, Μητρόπολιν, Πελιννὰ, καὶ Γόμφους, ἐννοεῖ ἀναμφιβόλως τὰ Μειτέρω, ὅταν λέγῃ Ἰθώμην, τὴν ὁποῖαν οὕτω πρέπει νὰ ὀνομάσωσιν εἰς τὴν ἐκείνην διατηρήσωσι τὸ ἀρχαῖον ὄνομα, κεῖται εἰς τόπον ἐρημνὸν ὡς ἐκ τῆς θέσεως αὐτοῦ καὶ πληρὴ ἀποτόμων βράχων. Ἀλλὰ κατὰ τοὺς χρόνους ἐκείνους τὸ χωρίον ἦταν ἐρημος κώμη, ὁ δὲ Κατακουζηνὸς, ὅστις ἀναφέρει Σιαγοί, δὲ κάμνει μνείαν τῶν Μειτέρων, ἡ μᾶλλον συγγείει αὐτὰ μὲ πόλιν τινα καὶ μνην ἐπὶ τῶν πλησίων ὁρων. Οἱ μοναχοὶ ἀνάγουσι τὴν ἐαυτῶν καταγωγὴν εἰς τὴν ἀγροτικὴν ταύτην τοῦ Ἑστιάτωτος χωρὸν, ἐπέκεινα τῶν χρόνων τοῦ Ἀνδρονίκου. Καὶ ἐν ἐλλείψει γραπτῶν τεκμηρίων, δηλοῦνται ὅτι ἠριθμοῦντο ἄλλοτε ἐνταυθα 24 μοναστήρια· ἀλλὰ καταπεσοῦσιν ἀλλεπαλλήλως τῶν κορυφῶν ἐφ' ὧν ἦσαν ὠκοδομημένα, ἐμείναν μόνον ἐπτά. Τὸ ἀξιοσημείωτον ὅλων ὅπερ ἐστὶ τὸ τοῦ Μειτέρου, ἐθεμελιώθη κατ' αὐτοῦ, ἐπικλήσει τοῦ Ἰωσαφάτ κατὰ τὸ 1371. ὑπὸ Ἰωάννου Παλαιολόγου. Προσθέτουσι δὲ ὅτι ὁ ἡγεμὼν οὗτος δὲν ἐπραξεν ἄλλο, εἰμὴ περιέλαβεν εἰς τὸν περίβολον δὲ ὠκοδόμησε, τὰ κελλία ἐρημητῶν τινῶν διαμένοντων ἀπὸ πολλοῦ ἡῶν χρόνου ἐπὶ τῆς πυραμίδος ἐκείνης, ἥτις εἶναι ὁ ὑψηλότερος ὅλων τῶν βράχων τῶν Μειτέρων. Ἐν ἐτει δὲ 1436, Μαρία ἡ ἐκ Παλαιολόγων ὠκοδόμησε διὰ τὰς μοναχὰς ἑτερόν τι μοναστήριον ὅπερ ἀφίερωσεν εἰς τὴν ἁγίαν Τριάδα· καὶ κατὰ τὴν ἐποχὴν τῆς εἰσβολῆς τῶν Μωαμεθανῶν, ὁ Νεκτάριος καὶ Θεοφανὴς ὁ ἐξ Ἰωαννίνων ἔκτισαν τὸ 1536, τὸ τοῦ Βαρλαάμ. Οἱ ἄγνωστοι δὲ εἶναι οἱ θεμελιωταὶ τῶν μοναστηρίων τοῦ ἀγίου Νικολάου, Ριζαρίας καὶ ἀγίου Στεφάνου, τὰ ὁποῖα σύγκεινται ἐκ τῶν ἐρειπίων πολλῶν ἄλλων ἀρχαιοτέρων μοναστηρίων, αἵτινα ὁ πανδαμάτωρ χρόνος ἐξήλειψε καὶ κατήρανσε.

(ἀκολουθεῖ)

Μετάφρασις Ὁθ. Α. Α.

(1) Τῆς Μητροπολιτῶν ἐστὶ χώρας ἡ Ἰθώμη. σ. 437.